

Cítrics

Trips de l'orquídia (*Chaetanaphothrips orchidii*)

Aquest trips està present en diverses comarques cítriques de la Comunitat Valenciana. L'adult és groguenc amb dues zones fosques en el primer parell d'ales, d'1 a 1,5 mm. Les larves són groguenques o rosades. El mal el provoca l'alimentació de larves i adults, consisteix en taques fosques de forma circular entre fruits en contacte o irregulars i difuses en altres parts del fruit, que es van enfosquint a mesura que avança el desenvolupament del fruit.

En els cítrics es desenvolupa principalment sobre els fruits, en la zona entre dos fruits o de fruit amb fulla. Pot trobar-se sobre els fruits en qualsevol moment de l'any, i s'incrementen les poblacions a mesura que el fruit es desenvolupa. Aquest trips mostra tres pics poblacionals en les nostres condicions, el primer sol mostrar-se a mitjan juliol.

Seguiment

S'aconsella observar 100 fruits en contacte, des que els fruits en creixement comencen a entrar en contacte, aproximadament a inicis del mes de juliol, fins a novembre. En la zona de contacte s'ha d'observar la presència de trips.

Llindar de tractament

El tractament s'ha de realitzar quan s'arribe al 10 % de fruits en contacte amb presència de trips.

Zona de contacte entre fruits on es localitzen els trips

Control químic

Es recomana realitzar el primer tractament al primer pic poblacional si s'arriba al llindar de tractament. En aquests moments els fruits ja estan en contacte amb els grups de fruits, però a causa de la seua mida, de xicotet a mitjà, els productes fitosanitaris podran penetrar millor en la zona de contacte.

Matèries actives recomanades (*): oli de taronja, azadiractin, etofenprox, spirotetramat, tau-fluvalinat.

(*): Quan es trie un format de qualsevol d'aquestes matèries ac-

tives s'ha de prestar atenció especial als usos i a les dosis autoritzades, així com a les condicions d'ús i manipulació. <https://www.mapa.gob.es/es/agricultura/temas/sanidad-vegetal/productos-fitosanitarios/registro/menu.asp>

També s'han de tindre en compte els efectes secundaris dels productes que hem d'utilitzar. <http://gipcitricos.ivia.es/wp-content/uploads/2012/09/Efectos-seundarios-22-2-13.pdf>

Es pot consultar el web de l'IVIA: <http://gipcitricos.ivia.es/area/plagas-principales/trips>

Aranya roja (*Tetranychus urticae*)

L'aranya roja és una espècie d'àcar que s'alimenta de moltes espècies vegetals. En cítrics, s'observa especialment en clementins i llimeres.

Es desenvolupa en el revés de les fulles, i s'agrupa en colònies, i produeix seda abundant. L'anvers es bomba i es torna de color groc, brut o rovellós. Pot provocar defoliacions intenses a l'estiu. També s'alimenta dels fruits, i provoca taques rovelloses difuses per tota la superfície del fruit madur.

En aquests moments i en algunes parcel·les es comencen a veure noves colònies en les fulles joves.

Fulles simptomàtiques per atac de l'aranya roja

Seguiment de la plaga

Per a determinar el risc, cal detectar la presència d'individus vius en les fulles. Es recomana realitzar mostrejos setmanals o quinzenals entre juliol i setembre. El mostreig s'ha de fer en 20 arbres/ha:

- s'han de depositar dos cercols de 56 cm de diàmetre sobre la copa dels arbres i comptar el nombre de cercols ocupats, aquells que contenen dos o més fulles simptomàtiques amb taques grogues, i

- mostrejar quatre fulles simptomàtiques, i determinar el nombre de fulles ocupades per l'aranya roja.

Llindar de tractament

S'aconsegueix quan se supera el 54 % de cèrcols ocupats i el percentatge de fulles simptomàtiques ocupades per l'aranya roja supera el 22 %.

Mesures preventives

a sembra de festuca entre línies augmenta el nivell de fitoseids i disminueix la presència d'aranya en els arbres. A més, si es deixa espigar el pol·len és utilitzat pels fitoseids com a aliment.

Control biològic

S'observa amb freqüència la presència d'àcars fitoseids i insectes depredadors en les colònies d'aranya roja. Els tractaments indiscriminats poden afectar-ne les poblacions i provocar l'increment de les poblacions d'aranya roja.

Control químic

Només s'ha de tractar quan arriben als llindars establits i no de manera arbitrària o només per presència de fulles simptomàtiques, perquè no són eficaços.

Matèries actives autoritzades (1) *abamectina*, *oli de taronja* (2), *oli de parafina*, *acequinocil* (3), *clofentezin*, *etoxazol* (4), *fenpiroximat* (5), *hexitiazox*, *piridaben*.

2) excepte en la llimera; (3) sol taronger i mandariner; (4) Autorització d'ús fins al 31 de juliol de 2021; (5) No s'han d'utilitzar equips d'aplicació amb risc elevat de deriva.

⁽¹⁾ Quan es trie un format de qualsevol d'aquestes matèries actives s'ha de prestar molta atenció als usos i a les dosis autoritzades, així com a les condicions d'ús i manipulació. <https://www.mapa.gob.es/es/agricultura/temas/sanidad-vegetal/productos-fitosanitarios/registro/menu.asp>

També s'han de tindre en compte els efectes secundaris dels productes hem d'utilitzar. <http://gipcitricos.ivia.es/wp-content/uploads/2012/09/Efectos-seundarios-22-2-13.pdf>

Cotonet (*Planococcus citri*)

El cotonet pot afectar totes les varietats de cítrics, però s'observa més sobre les taronges, especialment sobre les del grup nàvel perquè es refugien en el melic, i dificulten l'acció dels enemics naturals.

Produeix danys en els fruits quan s'alimenten d'aquests, i originen taques cloròtiques. També provoca la reducció del vigor de la planta, l'emissió de melassa i seca d'òrgans vegetals. Sobre la melassa es desenvolupa el fong conegut com negreta que cobreix fruits, fulles i branques, deprecia la comercialització dels fruits, i disminueix la capacitat fotosintètica de les fulles. A més, la presència de cotonet atrau altres plagues com la barreneta o l'arna de la melassa, que contribueixen a la depreciació del fruit. També la melassa atrau les formigues que interfereixen amb el control biològic.

Amb una gestió integrada de plagues que afavorisca la presència d'enemics naturals i evite que les formigues ascendisquen als arbres, no sol ser necessari intervindre amb tractaments químics.

Control biològic

Existeix diversos parasitoides i depredadors que es poden trobar en les colònies de cotonet que exerceixen un control de la plaga.

En aquelles parcel·les que van tindre problemes la campanya passada o quan es veuen els primers focus es recomana la solta del depredador *Cryptolaemus montrouzieri* i/o del parasitoide *Anagyrus pseudococci*.

Si es decideix la utilització conjunta de tots dos enemics naturals, s'ha de tindre en compte el següent:

- Si els estats més abundants del cotonet són les larves de 3ª edat i les femelles joves, s'ha de soltar en primer lloc *Anagyrus pseudococci* i als 10 o 15 dies alliberar *Cryptolaemus montrouzieri*.
- Si els estats més abundants del cotonet són les femelles amb posta, cal soltar en primer lloc *Cryptolaemus montrouzieri* i als 20-25 dies *Anagyrus pseudococci*.
- Si hi ha una mescla de diferents estats de cotonet, cal soltar els dos alhora.
- S'han de tindre en compte els tractaments previs i posteriors, de manera que siguin compatibles amb la solta de l'enemic natural.

Consulteu <http://gipcitricos.ivia.es/wp-content/uploads/2012/09/Efectos-seundarios-22-2-13.pdf>

Seguiment

Si s'opta per una intervenció química, s'ha d'estimar la presència de cotonet en 200 fruits, 4 per arbre en 50 arbres, durant els mesos d'estiu, i anotar els fruits amb presència de cotonet. Cal parar esment en els fruits en contacte amb altres fruits o amb fulles o branques.

Llindar de tractament

El llindar s'aconsegueix quan s'observa el 20% dels fruits amb presència de cotonet viu. A partir del verol el llindar serà del 10%.

Control químic

Els tractaments s'han d'iniciar quan s'arribi al llindar.

Matèries actives recomanades (1): *oli de parafina*, *acetamiprid*, *azadiractina*, *piretrines* en combinació amb feromones en paranys d'atracció i mort (2), *spirotetramat*, *sulfoxaflor*.

(2) Autorització excepcional del 22 de febrer al 16 de juny i del 27 de setembre a l'1 d'octubre de 2021.

(1) Quan es trie un format de qualsevol d'aquestes matèries actives s'ha de prestar molta atenció als usos i a les dosis autoritzades, així com a les condicions d'ús i manipulació. <https://www.mapa.gob.es/es/agricultura/temas/sanidad-vegetal/productos-fitosanitarios/registro/menu.asp>

També s'han de tindre en compte els efectes secundaris dels productes que s'han d'utilitzar. <http://gipcitricos.ivia.es/wp-content/uploads/2012/09/Efectos-seundarios-22-2-13.pdf>

Cotonet de Sud-àfrica

En aquelles parcel·les amb altes poblacions d'aquesta espècie de cotonet, es recomana la solta de *Cryptolaemus montrouzieri* amb la finalitat de reduir les poblacions de cara a la pròxima campanya. Per a triar millor el moment de solta s'hauran de tindre en compte els tractaments previs i posteriors a aquesta, de manera que siguin compatibles amb la solta del depredador.

Consulteu <http://gipcitricos.ivia.es/wp-content/uploads/2012/09/Efectos-seundarios-22-2-13.pdf>

Fruiters

FRUITERS DE PINYOL I LLAVOR

Aranya roja (*Panonychus ulmi*)

Cal vigilar els focus i si s'observa fauna auxiliar (fitoseids, antocòrids, etc.) es recomana no tractar, s'ha de preveure un control biològic. En cas contrari, s'aconsella tractar quan es troben més del 50 % de les fulles amb formes mòbils d'aranya roja. El mostreig s'ha de realitzar observant 100 fulles a l'atzar, 2 per arbre, i deter-

minar la presència o no de l'àcar. La fauna auxiliar es localitzarà principalment en les fulles de la zona ombrejada, en el revés i prop del nervi central.

Si es realitza un tractament i és necessari repetir l'aplicació, s'han d'utilitzar productes de famílies químiques diferents.

Productes per als fruiters de pinyol: *oli de parafina*, *abamectina* (albercoquer, bresquillera), *acequinocil* (bresquillera), *sofre*, *fenpi-*

roximat (prunera, bresquillera), *maltodextrin*.

Productes per als fruiters de llavor: Vegeu el Butlletí d'abril.

NOTA: Recordeu que l'abús o ús indiscriminat d'alguns insecticides que s'utilitzen en el control d'altres plagues, especialment els piretroides, són els causants de l'eliminació dels depredadors naturals, sobretot, dels fitoseïds, amb la qual cosa es dificulta el control biològic de l'aranya roja.

Oïdi (*Sphaeroteca pannosa*, *Podosphaera tridactyla*)

Si es donen les condicions perquè continuen els atacs del fong, cal mantindre les plantacions protegides. Com a mesures preventives es recomana eliminar fruits amb símptomes en l'aclarida, afavorir la ventilació eliminant els xupladors en la poda en verd i moderar la fertilització nitrogenada.

Productes autoritzats: Vegeu el Butlletí d'abril.

Si s'empra el sofre, es recomana aplicar-lo a primeres hores del matí perquè s'adherisca millor amb la rosada o a últimes hores del dia per a evitar les altes temperatures, atenció a l'ús amb temperatures altes. Es recorda que han de passar 21 dies abans o després d'haver emprat olis minerals.

FRUITERS DE LLAVOR

Barrinador de la fusta (*Zeuzera pyrina*)

El vol d'aquesta papallona es prolongarà durant tot l'estiu, i s'observaran els primers danys produïts per les erugues nounades en la part terminal dels brots.

Com a mesura cultural s'han d'eliminar de manera manual les larves en les galeries. Quan se supere el llindar de 2 % d'arbres afectats, cal protegir les plantacions realitzant tractaments als focus localitzats en el tronc i la base de les branques principals.

La tècnica de la confusió sexual està donant bons resultats.

S'ha de tractar amb oli parafínic a l'1 % i un piretroide autoritzat.

Cal vigilar la possible proliferació d'àcars a conseqüència de l'ús de piretrines.

PERERA

Psil·la (*Cacopsylla pyri*)

S'ha de continuar la vigilància de les plantacions i tractar quan s'observe la presència de l'insecte en més d'un 20 % dels brots en creixement. Si s'observa melassa, recomanem la utilització de productes dissolvents mesclats amb els insecticides.

Per a un bon control d'aquesta plaga és molt important utilitzar alts volums de líquid amb la finalitat de banyar molt bé totes les parts verdes de l'arbre.

Productes autoritzats: Vegeu butlletins anteriors.

POMERA

Pugó verd (*Aphis pomi*)

Cal vigilar les plantacions davant el perill de formació de noves colònies i tractar si hi ha presència de melassa o si es veuen afectats els brots en plantacions joves.

Productes: Vegeu butlletins anteriors.

POMERA, PERERA I ANOUER

Carpocapsa (*Cydia pomonella*)

Pel juliol es produirà la 2ª generació d'aquesta arna, per la qual cosa és necessari protegir les plantacions i realitzar un tractament si es capturen més de 2-3 adults/parany i setmana, i repetir-ho una vegada passada la persistència del producte emprat.

Productes: Vegeu el Butlletí de maig.

FRUITERS DE PINYOL

Mosca de la fruita (*Ceratitis capitata*)

L'inici dels atacs es produeix a mesura que les varietats comencen a canviar de color amb la maduració. El parany massiu en cas de fortes infestacions no és suficient per a evitar danys, per tant, és convenient vigilar la fruita i realitzar tractaments si s'observa la presència de picades o captures en els paranyes de control. Cal prestar una atenció especial en les parcel·les pròximes a camps recentment recol·lectats, així com als arbres aïllats, i es recomana que la fruita caiguda a terra s'elimine i es tracte.

Productes: *Beauveria bassiana*, *deltametrin*, *fosmet* (cirerer, bresquillera), *lambda-cihalotrin*, *proteïnes hidrolitzades*, *spinosad* (prunera, bresquillera).

Cuc capgròs (*Capnodis tenebrionis*)

En aquesta època és freqüent observar adults alimentant-se en els arbres. Encara que el màxim de població es produeix a primers de setembre es pot realitzar algun tractament per a abaixar població durant aquest mes i repetir a mitjan mes següent. Els tractaments col·lectius són més eficaços perquè abasten una superfície major. Cal parar atenció en les plantacions joves, els adults d'aquest coleòpter poden provocar importants defoliacions.

Productes autoritzats: *acetamiprid*

Mosquit verd *Asymetrasca* (= *Empoasca*) *decedens*

Si les poblacions són elevades, convé tractar els planters i les plantacions en formació.

Monilia (*Monilia* sp.)

Afecta principalment la prunera i l'albercoquer, encara que pot aparèixer en la bresquillera i el nectariner. En presència de ferides i amb precipitacions o rosades freqüents es produeix l'atac del fong a la fruita. Si es donen aquestes circumstàncies, s'ha de tractar preventivament, i respectar el termini de seguretat dels productes.

Productes: Vegeu el Butlletí de febrer.

Rovell (*Tranzschelia pruni-spinosae*)

Cal tindre una atenció especial en zones humides, endèmiques o si es donen les condicions favorables per al desenvolupament de la malaltia (precipitacions i temperatures suaus). Moltes matèries actives antioïdi són eficaços contra el rovell.

Productes autoritzats: difenoconazol(*), mancozeb, piraclotrobin+boscalida(*)

(*) només prunera.

BRESQUILLERA I ALBERCOQUER

Trips (*Frankliniella occidentalis*)

Encara que els danys que provoquen els trips en la recol·lecció no representen la mateixa perillositat que els esdevinguts durant la floració, a mesura que ens aproximem a la maduració, aquest insecte es traslladarà als fruits en els quals produirà el mal característic anomenat "platejat". Les varietats de pelloja solen ser les més afectades, per la qual cosa en les 4 setmanes prèvies a la collita s'ha de vigilar la presència d'aquesta plaga en els fruits i si és necessari realitzar tractaments, emprar matèries actives amb un curt termini de seguretat.

Productes autoritzats: *Beauveria bassiana*, *spinetoram*, *spinosad* i *piretrines* autoritzades.

PRUNERA

Corc de les prunes (*Cydia funebrana*)

Es preveu el vol de la 3ª generació de l'arna de les prunes en la primera desena de juliol. S'avisarà pels mitjans habituals de les dates de realitzar el tractament d'aquesta 3ª generació.

La tècnica de la confusió sexual està donant bons resultats per a con-

trolar a aquest lepidòpter, es recomana aquesta tècnica en plantacions amb les condicions adequades de superfície i nivell de plaga.

Productes autoritzats: Vegeu el Butlletí de maig.

CAQUI

Mosca blanca (*Dialeurodes citri*)

Es continua el seguiment de la plaga i es preveu un tractament per al control de la segona generació cap al final de juliol, s'indicarà el moment idoni per correu electrònic i pàgina web.

Cotonet (*P. citri*, *P. viburni* *P. longispinus*)

S'està detectant la presència de larves de cotonet, especialment de *Pseudococcus longispinus*, en fruits de caqui des de moments molt primerencs. Aquest mes és un bon moment per a frenar els atacs de cotonet en aquelles parcel·les en les quals la campanya passa-

da es van detectar problemes. S'ha de tractar a partir d'un 5 % de fruits ocupats. Els tractaments contra la segona generació de mosca blanca són eficaços per a frenar el desenvolupament d'aquestes cotxinilles.

Productes autoritzats: oli de parafina, spirotetramat, sulfoxaflor.

MAGRANER

Cotonet (*Planococcus citri*)

Aquesta cotxinilla té un màxim de vol a finals de juny en zones citrícoles. Si es detecten fruits amb presència de cotonet o en parcel·les que altres anys ha tingut problemes amb aquesta plaga s'ha de tractar per a frenar danys posteriors.

Productes autoritzats: oli de parafina, spirotetramat.

Vinya

Cuc del raïm: (*Lobesia botrana*)

1ª generació

El vol de la primera generació ha finalitzat en totes les zones vitícoles de la Comunitat.

En general, el nivell de plaga es pot considerar normal. Els màxims de vol s'han produït en moments diferents segons la zona vitícola, i el màxim de captures ha sigut de 9 adults/parany i dia. En les prospeccions realitzades per a determinar els danys d'aquesta 1a generació, s'ha observat que en cap moment s'ha superat el llindar d'intervenció, per la qual cosa no s'ha recomanat cap tractament insecticida contra aquesta generació.

2ª generació:

En les zones vitícoles més primerenques ja s'ha iniciat la 2ª generació, fins i tot, ja s'han donat alguns avisos a través d'internet. En altres més tardanes s'està iniciant en aquests moments o està a punt de produir-se. Aquests avisos es donaran puntualment en cada zona a través d'internet.

En el quadre següent resumim els productes recomanats per al control d'aquesta plaga, amb els moments òptims de tractament

MATÈRIES ACTIVES	MOMENT D'APLICACIÓ			
	Abans del vol	Inici del vol	Inici de les postes	Inici d'eclosions
Confusió sexual	X			
Fenoxicarb		X		
Indoxacarb			X	
Clorantraniliprol			X	
<i>B. thuringiensis</i>				X
Tebufenocide				X
Spinetoram				X
Spinosad				X

Míldiu (*Plasmopara viticola*)

Les precipitacions abundants i freqüents ocorregudes aquesta primavera han desencadenat importants contaminacions de míldiu en pràcticament totes les zones vitícoles de la Comunitat valenciana.

S'observa simptomatologia en fulles, en forma de taques d'oli, però també s'han detectat atacs en ram durant la floració, i comencen a observar-se atacs del fong als raïms en forma de "míldiu larvat" (enfosquiment i dessecació de grans).

En nombroses ocasions s'observa que les taques en les fulles estan encara actives i poden desencadenar noves contaminacions, és a dir, la pressió del fong està sent molt elevada.

És per això, que es recomana mantindre la protecció de la vinya enfront dels atacs d'aquest fong, fins que desaparega la simptomatologia observada.

En aquests moments es recomana la utilització de fungicides del grup dels "penetrants" o també del grup dels de "fixació a les cèreres cuticulars".

Atac de míldiu en raïm

Oïdi (*Erysiphe necator*)

Ja s'han detectat els primers símptomes d'oïdi en el raïm, i, a més, les condicions meteorològiques són favorables per al desenvolupament de la malaltia.

També els recordem que les vinyes es troben en un moment fenològic molt sensible a l'atac d'aquest fong.

Per tot això, recomanem mantindre la protecció de les vinyes enfront d'aquesta malaltia.

Primers símptomes d'oïdi en raïm

NOTA: Les matèries actives recomanades per al control d'aquests paràsits es poden consultar en el **Butlletí d'Avisos número 9 de maig de 2021**.